

Жаксылыкова А.Б., 2 курс (академик Е.А.Бөкетов атындағы ҚарУ)
Ғылыми жетекші – э.ғ.м., аға оқытушы Ескерова З.А.

ҚАЗАҚСТАНДА ӘЛЕУМЕТТІК КӘСІПКЕРЛІКТІҢ БОЛАШАҒЫ

Әр елдің өз қоғамы бар, онда халықтың төменгі және жоғарғы топтары тұрады. Жалпы, мемлекеттер проблемаларды шешуге және қоғамның өмір сүруіне қолайлы жағдай жасауға тырысады. Осы шешімдердің бірі-әлеуметтік кәсіпкерлік. Соц. жобалар қарт адамдарға күтім жасауға, артта қалған өңірлерде білім беру жүйесін құруға, қалдықтарды қайта өңдеуді енгізуге, мұқтаж балаларға көмек көрсетуге және т.б. бағытталған.

Қазақстанда әлеуметтік кәсіпкерлікті бизнес-модельдің ерекше нысаны ретінде, тек дамушы экономикалық құбылыс ретінде қабылдауға болады. Қазақстандық қоғамның әлеуметтік мәселелерін шешуге теріс нәтиже нарықтық экономиканың қарқынды ілгерілеуіне әсер етті.

Біздің еліміздің экономикасы әлеуметтік бағдарланғанына қарамастан, қазіргі уақытта әлеуметтік проблемалардың көпшілігі мемлекет назарынан тыс қалды.

Мұндай процестер тек біздің мемлекетімізге ғана емес, сонымен қатар көптеген басқа, соның ішінде жоғары дамығандарға да тән екенін атап өткен жөн. Мұндай елдерде әлеуметтік кәсіпкерлік қоғамның бірқатар әлеуметтік мәселелерін шешудің тиімді құралына айналды. Қазақстан да тыс қалған жоқ. Бүгінгі таңда біздің елімізде әлеуметтік кәсіпкерлік баяу дамып, жетіле түсті. Бірақ қаржыландырудың жетіспеушілігімен байланысты көптеген кедергілер бар. Әлеуметтік жобаны құрудағы ең үлкен проблема-ақша түрінде көрінетін кіріс бөлігі жоқ, әсіресе қаржыландыру мәселесі өткір болып отыр.

Осыған байланысты әлеуметтік жобаларды қаржыландырудың мүмкін көздерінің мысалдарын айта кетсек.

1. Жергілікті әкімшілік бюджетінен қаражат (конкурстық бағдарламаларға қатысу). Бұл жағдайда жергілікті әкімшілікке хабарласып, әлеуметтік жобаны қаржыландырудың мүмкіндіктері туралы кеңес алуды ұсынамыз.

2. Мамандандырылған агенттіктер, қорлардың гранттары мен конкурстары.

3. Коммерциялық емес ұйымдар (КЕҰ) арасындағы серіктестер.

4. Краудфандинг. Интернетті пайдаланушылардың ақша қаражаттарын жинауды ұйымдастыруға мүмкіндік беретін мамандандырылған электрондық алаңдар (платформалар) бар.

7. Жеке инвесторлар.

Осылайша, әлеуметтік кәсіпкерлік бизнестің ерекше нысаны ретінде Қазақстанға енді ғана қарқын алып келеді деп айтуға болады. Бірлескен кәсіпорынның дамуына көптеген кедергілер бар: қаражаттың төмен қол жетімділігі, қоғамның осындай әлеуметтік жобалар туралы хабардар еместігі, заңнаманың жетілмегендігі, әлеуметтік кәсіпкердің бизнес-процестер мен менеджментті ұйымдастырудағы төмен дағдылары.

Бұл мәселені шешудің мүмкін жолы әлеуметтік жобаны монетизациялау болуы керек. Бірақ тиімді әлеуметтік жобаны құруға және іске асыруға кіріспес бұрын қаржыландырудың жаңа жолдарын іздеу керек, өйткені инвестициялаудың дәстүрлі көздері азайды

Әдебиеттер

1. https://www.researchgate.net/publication/331807089_Socialnoe_predprinimatelstvo_v_Respublike_Kazahstan_problemy_i_perspektivy_razvitiya
2. <https://fingram26.ru/articles/finansovoe-planirovanie/6250/>

Жақсылық Ә.Ә., 2 курс магистрант (академик Е.А.Бөкетов атындағы ҚарУ)
Ғылыми жетекшісі – э.ғ.к. доцент Асанова М.К.

АҚПАРАТТЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ДАМУ

Өркениетті қоғам дамуының қазіргі кезеңі ақпараттандыру процесін сипаттайды. Ең қарапайым адамның өміріндегі ақпараттық технологиялар үлкен маңызға ие, оған ешкім дау айта алмайды. Адам қоғамдағы әлеуметтік мінез-құлқын жүзеге асыру үшін үнемі ақпарат ағынын қажет етеді. Сыртқы әлеммен, ол жұмыс істейтін әлеуметтік ортамен тұрақты ақпараттық байланыс қалыпты өмір сүрудің маңызды шарттарының бірі болып табылады.

Адамға қоршаған әлеуметтік ортамен тұрақты ақпараттық байланыс немесе оның болмауы ғана емес, сонымен бірге кіретін және өңделетін ақпараттың саны, көлемі, мазмұны мен құрылымы да үлкен әсер етеді. Адам қажетті ақпаратты тікелей тәжірибеден, жеке қарым-қатынастан, сондай-ақ әртүрлі ақпарат көздерінен (ғаламтор, кітаптар, радио, теледидар, журналдар, газеттер және символдық сипаттағы басқа көздер) алады. Сонымен қатар, әлеуметтік дамудың заңдылығы-бұл тікелей тәжірибе мен жеке қарым-қатынастан гөрі ақпарат көздерінен алынған ақпарат үлесінің басым болуы және күрт өсуі.

Технология-бұл еңбек әдістерінде, материалдық, техникалық, энергетикалық, еңбек факторларының жиынтықтарында, белгілі бір талаптарға жауап беретін өнімді немесе қызметті құру үшін оларды қосу тәсілдерінде жүзеге асырылатын ғылыми және инженерлік білім кешені. Сондықтан технология өндірістік немесе өндірістік емес, ең алдымен басқару процесін машиналаумен тығыз байланысты. Басқару технологиялары компьютерлер мен телекоммуникациялық технологияларды қолдануға негізделген [1].

Анықтамаға сәйкес, ақпараттық технология - бұл ақпаратты өңдеумен және сақтаумен айналысатын адамдардың еңбегін тиімді ұйымдастыру әдістерін зерттейтін өзара байланысты, ғылыми, технологиялық, инженерлік пәндер кешені; есептеу техникасы және адамдармен және өндірістік жабдықпен өзара іс-қимыл жасау және ұйымдастыру әдістері, олардың практикалық қосымшалары, сондай-ақ осыған байланысты әлеуметтік,